

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

HOTĂRÂREA NR. 257 din 08.08.2012

Dosar nr.: 148/2011

Petiția nr.: 2759/27.04.2011

Petente: Asociația Femeilor Țigănci "Pentru Copiii Noștri" și Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii Romani Criss

Reclamați Școala cu clasele I-VIII nr.15 Timișoara, Inspectoratul Școlar Județean Timiș

Obiect: segregarea copiilor romi

I.1. Numele, domiciliul sau reședința petentelor

I.1.1. Asociația Femeilor Țigănci "Pentru Copiii Noștri", . .

I.1.2. Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii Romani Criss, ..

I.2. Numele, domiciliul sau reședința reclamaților

I.2.1. Școala cu clasele I-VIII nr.15 Timișoara 5, ..

I.2.2. Inspectoratul Școlar Județean Timiș..

II. Descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentele arată, din datele furnizate de Școala cu clasele I-VIII, că din totalul de 237 de elevi, 137 sunt de etnie romă, mulți dintre ei gabori. Astfel, rezultând un procent al elevilor romi de peste 50%, școala poate fi considerată o școală segregată.

III. Procedura de citare

3.1. Prin adresa nr. 355/24.01.2012, Centrul Romilor pentru Intervenție Socială și Studii Romani Criss a făcut cerere de intervenție în nume propriu în cauza dedusă soluționării, cerede admisă în totalitate de Colegiul director.

3.2. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3.3. Astfel, prin adresele nr. 1718/04.04.2012 au fost citate părțile pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 17.04.2012. La termen părțile nu s-au prezentat.

3.4. Având în vedere cererile de amânare transmise de petente, procedura de citare s-a reluat pentru data de 30.04.2012 și data de 07.05.2012. La termene părțile nu s-au prezentat.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentelor

4.1.1. Petenta, Asociația Femeilor Țigănci “Pentru Copiii Noștri”, susține, la data la care a sesizat Consiliul, că a desfășoară proiectul “Femeile rome împotriva segregării” în parteneriat cu Inspectoratul Județean Timiș, Primăria municipiului Timișoara, Consiliul Județean Timiș și DGASPC, Universitatea de Vest Timișoara.

În urma adreselor făcute în anii 2008-2009 și a cercetării efectuate a rezultat că Școala cu clasele I-VIII nr. 15 este o școală segregată. În acest sens, susține că din totalul de 237 de elevi, 137 sunt de etnie romă, mulți dintre ei gabori, rezultând un procent al elevilor rome de peste 50%, școala poate fi considerată o școală segregată.

4.1.2. Astfel, se arată că elevii claselor I-IV, majoritatea rome, își desfășoară orele de curs într-o clădire separată de clădirea principală a școlii.

4.1.3. Asociația Femeilor Țigănci “Pentru Copiii Noștri” susține că nu dorește închiderea școlii nr. 15, deoarece rata abandonului școlar în rândul elevilor ar fi prea mare, ci comasarea cu celelalte școli din cartier sau cu școli limitrofe, Școala cu clasele I-VIII nr. 12 și Școala nr.2.

Sușinerile reclamațiilor

Sușinerile Școlii nr. 15 Timișoara

4.2.1. Reclamata susține că petenta face referire la anul școlar 2008-2009. Dacă se urmărește mai în detaliu memoriul se poate observa anumite neconcordanțe între obiectivele pe care AFTJ le enumeră în proiectul de care amintește, căruia școala i-a acordat tot sprijinul fiindu-i partener direct, oferindu-le spațiu pentru buna desfășurare, grupul țintă fiind chiar elevii școlii noastre.

4.2.2. Toți elevii de la Școala cu clasele I-VIII nr. 15 Timișoara desfășoară cursurile într-o singură clădire, deci nu este vorba de discriminare și nici de segregare. Conform planului de școlarizare aprobat de ISJ Timiș, există o singură clasă pe nivel de I-VIII, deci nu poate fi vorba de clase constituite din elevi rome și clase numai din români. În fiecare clasă sunt elevi rome cât și elevi români, deci din nou nu se poate vorbi de segregare.

4.2.3. Se mai arată că ISJ Timiș a propus comasarea școlii nr. 15 începând cu anul școlar 2012-2013, dar după 3 luni de deliberări Consiliul local a hotărât ca unitatea de învățământ să-și păstreze personalitatea juridică și în anul viitor.

Sușinerile Inspectoratului Școlar Județean Timiș

4.3.1. Situația actuală existentă la școala nr. 15 se datorează faptului că în cartierul în care este situată școala locuiesc foarte multe familii de rome care nu doresc să-și înscrie copiii la alte școli din cartier. Prin urmare, procentul de copii rome în cadrul aceleiași școli este mai ridicat (peste 50%, ponderea cea mai mare fiind la ciclul primar, după ciclul primar mulți dintre copii abandonează școala, în special fetele).

4.3.2. În urma consultărilor avute în diverse rânduri cu ONG urile rome și nerome, reprezentanți ai autorităților locale, părinți ai elevilor Școlii cu cls. I-VIII nr. 15 Timișoara, cadrele didactice din această școală, dorința unanim exprimată de toți acești factori interesați a fost că Școala cu cls. I-VIII nr. 15 Timișoara să nu se desființeze, fapt ce contravine atât Ord inului MECT1540- 2007 datorită numărului mai ridicat de elevi rome existent cât și Legii Educației Naționale care prevedea un număr minim de 300 de elevi necesar pentru o școală pentru a-și păstra personalitatea juridică, Școala cu cls. I-VIII nr. 15 Timișoara neatingând acest prag. Astfel, conducerea ISJ Timiș a fost pusă în situația de a alege între a respecta solicitările venite din partea părinților, ONG-urilor, cadrelor didactice de a nu desființa școala și punerea în aplicare a legislației în domeniu. Astfel s-a preconizat să se înființeze, începând cu anul școlar 2011-2012, la Școala cu cls. I-VIII nr. 15 Timișoara, o clasă I cu predare integral în limba maternă rome și o grădiniță cu predare în limba rome în cazul în care ar fi existat solicitări în acest sens (acest fapt neconstituind segregare conform ANEXEI 1 la O.M.E.C.T. nr.1540/19.07.2007 privind interzicerea segregării școlare a copiilor rome și aprobarea metodologiei pentru prevenirea și eliminarea segregării școlare a copiilor rome alineatul (3) *“Nu constituie segregare situația în care se constituie grupe /clase/Școli formate preponderent sau doar cu elevi rome, în scopul*

predării în limba romani sau în sistem hilingv (ex.: romana-romani/maghiara - romani).”), în caz contrar școala urmând să intre în desființare, copiii de clasa I și clasa a V-a urmând să fie înscriși în celelalte școli de pe raza municipiului Timișoara, pentru a se evita astfel segregarea. În termenul legal au fost depuse la secretariatul Școlii cu cls. I-VIII nr. 15 Timișoara un număr de 19 dosare cuprinzând atât copii după documentele de identitate ale copiilor și părinților cât și cererile de înscriere în care se solicită în mod expres studiul în limba romani, semnate de părinți, astfel Școala cu cls. I-VIII nr. 15 Timișoara devenind școală cu predare în limba maternă romani.

4.3.3. Au fost făcute eforturi pentru a avea cadre didactice calificate, de etnie romă care să susțină cursurile la clasa I cu predare în limba romani și la grupa de gradiniță cu predare în limba romani nou formate. Spre surprinderea noastră, aceiași părinți care au solicitat înscrierea copiilor lor la clasa cu predare în limba romani, la data de 12 septembrie 2011, când a început școala, nu mai doreau acest fapt, făcând presiuni asupra conducerii școlii, amenințând că nu-și mai trimit copiii la școală. Astfel a fost organizată o ședință cu părinții elevilor la care a participat Inspectorul Școlar General Adjunct, inspectorul pentru probleme educaționale ale romilor, conducerea Școlii cu cls. I-VIII nr. 15 Timișoara, cadre didactice. La această ședință părinții și-au menținut noul punct de vedere și anume acela că-și vor retrage copiii de la școala în cazul în care predarea nu se va realiza în limba română. Acest fapt a fost consemnat în procesul verbal de ședință, fiind informați părinții că acest fapt intră în contradicție cu legislația în vigoare (O.M.E.C.T. nr. 1540/19.07.2007). Existând riscul ca prin închiderea școlii să li se restricționeze dreptul la educație acestor copii (garantat de Constituția României) dar și datorită faptului că această situație a apărut târziu (era deja a doua săptămână de școală) s-a luat decizia, de comun acord cu părinții, ca Școala cu cls. I-VIII nr. 15 Timișoara să funcționeze în vechea structură de școală cu predare în limba română. Ca urmare a acestui fapt monitorizăm continuu atât activitatea didactică ce se desfășoară la Școala cu cls. I-VIII nr. 15 Timișoara cât și activitățile extrașcolare.

Școala dispune în momentul de față de două corpuri de clădire. Începând din anul școlar 2011-2012 orele de curs pentru învățământul primar și cel gimnazial se desfășoară în clădirea principală, situată pe strada Chisodei, neexistând nici o separare fizică a copiilor. De asemenea, conducerea ISJ Timiș și-a aratat în diverse rânduri disponibilitatea de a oferi spațiu unui ONG rom în clădirea de pe strada Izlazului, cu condiția ca acesta să desfășoare activități care să sprijine integrarea copiilor romi din zonă și să monitorizeze împreună cu Inspectoratul Școlar calitatea demersului didactic de la Școala cu cls. I-VIII nr. 15 Timișoara.

4.3.4. În urma reorganizării rețelei școlare, conform Legii Educației Naționale nr. 1 -2011 comisia de specialitate a Consiliului Local Timișoara cu avizul primarului a propus unificarea Școlii cu cls. I-VIII nr. 15 Timișoara cu Școala cu cls. I-VIII nr. 13 Timișoara. În acest sens s-a dat și avizul conform de Inspectoratul Școlar Județean Timiș pentru rețeaua școlară a Municipiului Timișoara. Consiliului Local Timișoara prin HCL nr.142-27. 03.2012 a respins însă această propunere menținând Școala cu cls. I-VIII nr. 15 Timișoara cu personalitate juridică. Inspectoratul Școlar Județean Timiș sprijină părinții romi doritori să-și înscrie copiii și în alte școli de pe raza Municipiului Timișoara astfel încât să scadă numărul de elevi romi înscriși la Școala cu cls. I-VIII nr. 15 Timișoara.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Colegiul reține că obiectul dedus soluționării constă în segregarea elevilor de etnie romă.

5.2. În drept, Colegiul Director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care, legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci **când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă.** Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă **„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă .**

5.3. În același sens, Curtea Europeană de Justiție a statuat principiul egalității ca unul din principiile generale ale dreptului comunitar. În sfera dreptului comunitar, **principiul egalității exclude ca situațiile comparabile să fie tratate diferit și situațiile diferite să fie tratate similar, cu excepția cazului în care tratamentul este justificat obiectiv.** .

5.4. Reținând în coroborare cu aceste aspecte definiția discriminării, astfel cum este reglementată prin articolul 2 alin.1 din O.G.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, Colegiul Director se raportează la modul în care sunt întrunite cumulativ elementele constitutive ale articolului 2. Pentru a ne situa în domeniul de aplicare al art.2, alin.1 deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul dintre criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, și trebuie să se refere la persoane aflate în *situații comparabile* dar care sunt tratate în *mod diferit* datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în textul de lege menționat anterior. Așa cum reiese din motivația invocată mai devreme pentru a ne găsi în situația unei fapte de discriminare trebuie să avem două situații comparabile la care tratamentul aplicat să fi fost diferit. Subsecvent, tratamentul diferențiat trebuie să urmărească sau să aibă ca efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

5.5. În cauza deusă soluționării trebuie să luăm act de faptul că educația reprezintă unul din elementele fundamentale ale unei societăți democratice, având în vedere și faptul că aceasta trebuie să urmărească deplina dezvoltare a personalității umane cât și întărirea respectului, a înțelegerii, a toleranței, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

5.6. Convenția privind lupta împotriva discriminării în domeniul învățământului (Adoptată de Conferința generală a UNESCO, la Paris, 14 decembrie 1960, intrată în vigoare la 22 mai 1962, conform dispozițiilor art.14; România a ratificat Convenția la 20 aprilie 1964 prin Decretul nr. 149, partea I, din 20 aprilie 1964, publicat în Buletinul Oficial, nr. 5 din 20 aprilie 1964) reprezintă instrumentul internațional care interzice în mod expres segregarea în educație. Astfel, în **Art. 1** al Convenției se statuează că **prin discriminare se înțelege orice** distincție, excludere, limitare sau preferință care, întemeiată pe rasă, culoare,[...], origine națională sau socială, [...] are ca scop sau ca efect suprimarea sau alterarea egalității de tratament **în ceea ce privește învățămîntul și mai ales:** a) înlăturarea unei persoane sau unui grup de la accesul la diverse tipuri sau grade de învățămînt; b) limitarea la un nivel inferior a educației unei persoane sau a unui grup; c) **instituirea sau menținerea unor sisteme sau instituții de învățămînt separate pentru persoane sau grupuri, plasarea unei persoane sau grup într-o situație incompatibilă cu demnitatea umană.**

5.7. Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială (România a aderat la Convenție la 14 iulie 1970 prin Decretul nr.345, publicat în "Buletinul Oficial al României", partea I, nr.92 din 28 iulie 1970.) Art.3 prevede ca **"statele părți condamnă în special segregarea rasială...și se angajează sa prevină, să interzică și să elimine pe teritoriile ținând de jurisdicția lor toate practicile de aceasta natură."** **Comitetul privind Eliminarea Discriminării Rasiale** în Recomandarea Generală XIX (Sesiunea 47, 1995) privind articolul 3 al Convenției în care se condamnă segregarea rasială "1. atrage atenția Statelor Parte în privința formulării textului articolului 3, prin care Statele **se angajează să prevină, să interzică și să combată toate practicile de segregare rasială** 2. Comitetul consideră că obligația de a combate toate practicile de această natură include obligația de a eradica consecințele unor astfel de practici adoptate sau tolerate de Guvernele anterioare în cadrul statelor sau impuse prin forța din afara statelor.

5.8. Luând act de aceste principii fundamentale în materia educației, și în special a educației ce trebuie asigurată copiilor romi și proveniți dintr-o categorie defavorizată, raportat la obiectul petiției, Colegiul trebuie să constate dacă numărul de elevi romi din ciclul primar este mai mare decât cel gimnazial datorită apartenenței la etnia romă. Altfel spus, Colegiul trebuie să constate dacă Școala cu cls I-VIII nr. 15 Timișoară este o școală segregată pe criteriul etnic.

5.9. Astfel, Colegiul reține faptul că în cartierul în care este situată școala în cauză locuiesc foarte multe familii de romi care nu doresc să-și înscrie copiii la alte școli din cartier. De asemenea, Colegiul reține că un număr semnificativ de elevi de etnie romă renunță să mai frecventeze cursurile școlare, nivel gimnazial, din opțiunea părinților, opțiune ce are la bază tradițiile minorității romilor (gabori).

5.10. Colegiul mai reține că potrivit planului de școlarizare aprobat de ISJ Timiș, există o singură clasă pe nivel I-VIII.

5.11. Având în vedere cele de mai sus, Colegiul director nu poate reține că școala cu cls I-VIII nr. 15 Timișoara este o școală segregată pe criteriul etnic, ci consideră că numărul mai mare de elevi romi se datorează exclusiv opțiunii părinților de a-i înscrie la școala din cartie, respectiv școala mai apropiată de casă.

Prin urmare, Colegiul nu poate reține incidența prevederilor art. 2 alin. din OG nr. 137/2000, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu intră sub incidența art. 2 din O.G. nr. 137/2000 republicată;
2. Clasarea dosarului;
3. Se va răspunde petenților în sensul celor hotărâte;
4. O copie a hotărârii se va transmite părților

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședință

ASZTALOS Csaba Ferenc – Președinte

BERTZI Theodora - Membru

CAZACU IOANA – Membru

HALLER Istvan – Membru

JURA Cristian – Membru

STANCIU Claudia Sorina – Membru

VASILE Alexandru – Membru

Data redactării: 11.12.2012

Motivele de fapt și de drept redactate A. C. F.

A. P., 2 exemp.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu